

สงครามเปลี่ยนไปทำให้ฤดูร้อนที่สุขสันต์กลายเป็นฤดูร้อนที่สับสน

อุดม ลิขิตวารณวุฒิ

เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2564 การฉีดวัคซีนโควิด-19 ในสหรัฐอเมริกาบรรลุเป้าหมายที่ประธานาธิบดีกำหนดไว้สำหรับวันที่ 2 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมา เป้าหมายดังกล่าวคือ 70% ของชาวอเมริกันที่เข้าเกณฑ์ได้รับฉีดวัคซีนโควิด-19 แล้วอย่างน้อยหนึ่งเข็ม¹ ซึ่งข่าวดีเช่นนี้น่าจะเป็นสิ่งที่ดีต่อความหวังในการกลับคืนไปสู่สภาวะปกติก่อนการแพร่ระบาดโควิด-19 แต่ข่าวที่ไม่คาดหวังและไม่ใช่เรื่องดีเกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 เป็นข่าวเกี่ยวกับรายงานภายในของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกา (U.S. CDC) ที่กล่าวว่าไวรัสผันแปรเดลต้า (delta variant) ของไวรัสโคโรนาดูเหมือนว่าจะทำให้ผู้ป่วยเป็นโรคโควิด-19 ที่รุนแรงกว่าไวรัสผันแปรรุ่นแรกๆ และแพร่ระบาดได้ง่ายเหมือนกับไวรัสของโรคอีสุกอีใส (chickenpox) และสามารถแพร่ระบาดได้ในคนที่ได้รับฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบแล้ว²

หากมองย้อนกลับไปเมื่อต้นปี นพ. แอนโทนี ฟาวซี (Dr. Anthony Fauci) ผู้อำนวยการสถาบันโรคภูมิแพ้และโรคติดเชื้อของสหรัฐอเมริกา (National Institute of Allergy and Infectious Diseases - NIAID) และเป็นแพทย์ด้านโรคระบาดที่คนจำนวนมากเชื่อถือ กล่าวเตือนว่าสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จะคงอยู่ไปอีกนาน และกล่าวในตอนนั้นว่าเรายังไม่ออกจาก(ป่า)พง (We are not out of the woods yet.) และ ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง โรเชล วาเลนสกี (Prof. Rochelle Walensky) ผู้อำนวยการของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาก็กล่าวว่าการที่ยังไม่ออกจากพงเมื่อให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของไวรัสผันแปรเดลต้าที่ ศ. วาเลนสกี เรียกว่าเป็นไวรัสที่ดุร้ายและแพร่ระบาดง่ายกว่าไวรัสผันแปรอื่นๆที่ระบาดก่อนหน้านี้³

การฉีดวัคซีน ให้แก่ประชาชนชาวอเมริกาที่ก้าวหน้าพอสมควรทำให้คนจำนวนมากมีความหวังต่อการกลับไปใช้ชีวิตตามปกติไม่ต้องระมัดระวังตัวต่อการติดเชื้อและป่วยเป็นโควิด-19 เหมือนกับช่วงปีที่ผ่านมา และ โจ ไบเดน (Joe Biden) ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาบอกว่าฤดูร้อนของปีนี้จะเป็ฤดูร้อนของอิสรภาพและฤดูร้อนที่สุขสันต์ (summer of freedom, summer of joy) และประเทศอังกฤษที่ประชาชนจำนวนมากได้ฉีดวัคซีนโควิด-19 ไปแล้วก็มีหวังเช่นเดียวกัน เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมา บอริส จอห์นสัน (Boris Johnson) นายกรัฐมนตรีของสหราชอาณาจักรประกาศว่าเป็นวันอิสรภาพ(จากโควิด) หรือ Freedom Day ที่ยกเลิกการบังคับให้คนสวมหน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ภายในอาคารหรือในสถานที่ปิดและการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล⁴

งานเฉลิมวันเสรีภาพในสหราชอาณาจักร เมื่อเที่ยงคืนวันที่ 18 กรกฎาคม 2564

ภาพจาก AP ใน ABC.Net.AU

¹ จาก U.S. Reaches Biden's 70% Vaccination Goal โดย Azi Paybarah เมื่อ 3 สิงหาคม 2564 ใน <https://www.nytimes.com/live/2021/08/02/world/covid-delta-variant-vaccine>

² จาก The war has changed: Internal CDC document urges new messaging, warns delta infections likely more severe โดย Yasmeen Abutaleb, Carolyn Y. Johnson และ Joel Achenbach เมื่อ 29 กรกฎาคม 2564 ใน <https://www.washingtonpost.com/health/2021/07/29/cdc-mask-guidance/>

³ จาก US 'not out of the woods yet', says CDC chief, as Delta variant drives Covid surge – video เมื่อ 23 กรกฎาคม 2564 ใน <https://www.theguardian.com/us-news/video/2021/jul/23/us-not-of-the-woods-yet-says-cdc-chief-as-delta-variant-drives-covid-surge-video>

⁴ ในสหราชอาณาจักร 87% ของประชากรได้ฉีดวัคซีนโควิด-19 ไปแล้วอย่างน้อย 1 เข็ม และ 68% ของประชากรได้ฉีดวัคซีนครบแล้ว 2 เข็ม แต่อัตราการติดเชื้อยังเพิ่มขึ้นอยู่และรัฐบาลของสหราชอาณาจักรคาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึง 10,000 รายต่อวันในเดือนสิงหาคม 2564 - จาก Freedom Day celebrated by revellers in England, with end of most COVID-19 restrictions โดย Samantha Hawley เมื่อ 20 กรกฎาคม 2564 ใน <https://www.abc.net.au/news/2021-07-20/how-uk-freedom-day-marks-end-of-covid-19-restrictions/100294668>

คนทั่วโลกต้องมีชีวิตอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมการระบาดของโควิด-19 เป็นเวลาประมาณ 18 เดือนมาแล้ว ดังนั้นเมื่อสถานการณ์ดูท่าว่าจะดีขึ้นเนื่องจากการรณรงค์ฉีดวัคซีนโควิด-19 ในประเทศต่างๆที่ทำให้ประชาชนของประเทศได้รับฉีดวัคซีนโควิด-19 ไปแล้วเป็นจำนวนมากพอสมควรซึ่งย่อมส่งผลให้อัตราการติดเชื้อและจำนวนคนป่วยโควิด-19 รุนแรงและการเสียชีวิตจากโควิด-19 ลดลงเป็นอย่างมากที่ย่อมจะทำให้ความกังวลและความกลัวโควิด-19 ของประชาชนลดลงด้วย มีผลให้ผู้นำประเทศและประชาชนจำนวนหนึ่งรู้สึกว่าการอดทนและระวังตัวต่อไปไม่มีความจำเป็นเหมือนแต่ก่อนและการกลับไปใช้ชีวิตอยู่ตามปกติโดยเร็วที่สุดเป็นสิ่งสำคัญกว่า และมีผู้นำของหลายประเทศที่คิดว่าควรมีชีวิตอยู่กับโควิด-19 ต่อไปในอนาคตเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับ และจะต้องมีคนติดเชื้อ คนป่วย และคนตายจากโควิด-19 จำนวนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แต่สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านโรคระบาดจำนวนหนึ่งมีความรู้สึกกังวลต่อทัศนคติเช่นนั้นเนื่องจากในประเทศที่มีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ในเรื่องการฉีดวัคซีนโควิด-19 ให้แก่ประชาชนของตนแต่ยังมีคนจำนวนมากพอสมควรในประเทศที่ยังไม่ได้รับฉีดวัคซีนหรือที่ยังลังเลไม่กล้าตัดสินใจอยู่ รวมถึงคนที่ต่อต้านการฉีดวัคซีนอย่างแท้จริงด้วย

การแพร่ระบาดของไวรัสฝั้นแปรเดลต้าที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงในประเทศที่ประชาชนได้รับฉีดวัคซีนไปแล้วเป็นจำนวนมากและในอีกหลายประเทศที่การรณรงค์ฉีดวัคซีนโควิด-19 ให้แก่ประชาชนของตนยังเป็นไปอย่างล่าช้า ยิ่งเพิ่มความกังวลขึ้นไปอีก

ความต้องการหรือความหวังที่จะเป็นอิสระจากโควิด-19 และพร้อมที่จะยกเลิกมาตรการป้องกันอื่นๆด้วยจึงเป็นเรื่องที่น่ากังวลมาก ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคระบาดของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาบอกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจะต้องตระหนักว่าสงครามกับโควิด-19 ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว[ในทางที่แย่กว่าเดิม] (หมายเหตุ 2)

ฤดูร้อนของอิสรภาพจากโควิด ในขณะที่การติดเชื้อในหลายประเทศร้าย/รายได้สูงเพิ่มสูงขึ้นนั้นทำให้แพทย์หญิงมาเรีย แวน เคอร์โคฟ (Dr. Maria Van Kerkhove) นักระบาดวิทยาจากองค์การอนามัยโลก เตือนว่า “โลกจำเป็นต้องตรวจเช็คความจริง” เธอชี้ให้เห็นว่าคนส่วนมากเริ่มไม่สนใจต่อการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลแล้ว และการติดเชื้อที่ปะทุเพิ่มมากขึ้นในหลายประเทศที่การฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชนยังต่ำอยู่ ซึ่งนักวิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากทั่วโลกจำนวนมากมีความกังวลเช่นนี้เหมือนกันและคิดว่าการยุติการแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังเป็นเรื่องห่างไกล พญ. แวน เคอร์โคฟ เน้นว่าเราออกห่างจากจุดจบ[ของการแพร่ระบาด]มากกว่าที่ควรจะเป็น และทั้งโลกอยู่ในตำแหน่งที่แย่มากในขณะนี้⁵

นพ. ฟรานซิส คอลลินส์ (Dr. Francis Collins) ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพแห่งชาติ (the National Institutes of Health - NIH) ของสหรัฐอเมริกา รู้สึกเช่นเดียวกันและคิดว่าหลายรัฐในอเมริกายกเลิกกฎข้อบังคับในการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 เร็วเกินไป และกล่าวว่าเขาไม่แปลกใจในอัตราการติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่ที่คนจำนวนมากยังไม่ได้รับฉีดวัคซีนและหันกลับไปมีพฤติกรรมเดิมที่ทำอยู่ก่อนมีการระบาด

การตรวจเช็คความเป็นจริงอีกอย่างคือวัคซีนโควิด-19 ไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อได้ 100% และจะมีคนที่ได้รับฉีดวัคซีนครบแล้วทั้งสองเข็มจำนวนหนึ่งที่ติดเชื้อ ซึ่งในข่าว *The Washington Post* (หมายเหตุ 5) ยกตัวอย่างการแข่งขันเบสบอลระดับประเทศนัดหนึ่งที่ถูกลบเลิกเพราะผู้เล่นหกคนของทีมหนึ่งติดเชื้อและทั้งหกคนได้รับฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบหมดแล้ว

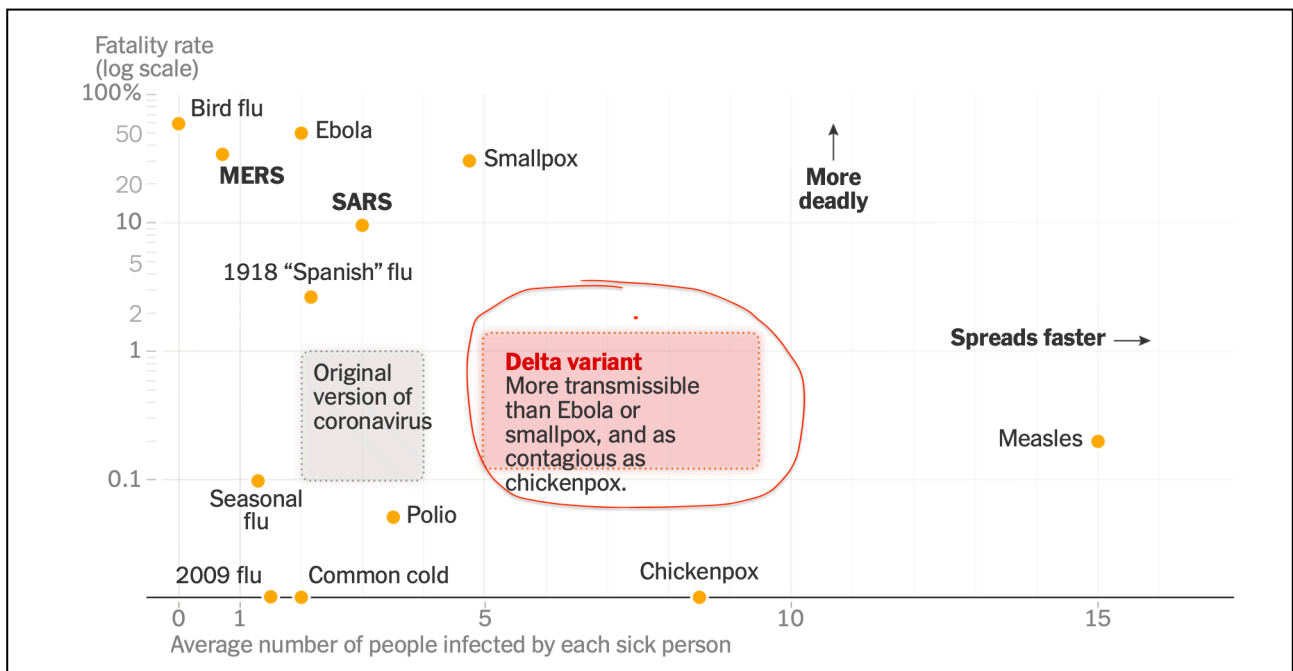
แถลงข่าวของศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคของสหรัฐอเมริกาบอกว่าเมื่อจำนวนคนที่ได้รับฉีดวัคซีนมากขึ้นจำนวนการติดเชื้อหลังจากการฉีดวัคซีนก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ผู้ที่ติดเชื้อหลังจากที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วจำนวนมากจะไม่มีอาการป่วย ดังนั้นในเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมาศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาก็ตัดสินใจที่จะติดตามผู้ที่ติดเชื้อหลังจากที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วที่ป่วยเป็นโควิด-19 ที่มีอาการรุนแรงจนต้องเข้าโรงพยาบาลเท่านั้น

การตรวจเช็คความจริงที่สำคัญอีกประการคือไวรัสฝั้นแปรเดลต้าที่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้มันแพร่เชื้อได้ดีขึ้นและผู้ติดเชื้อในสหรัฐอเมริกาในขณะนี้ส่วนมากเกิดจากไวรัสฝั้นแปรนี้ การที่ไวรัสฝั้นแปรเดลต้าแพร่กระจายได้ดีเช่นนี้ทำให้มันกลายเป็นไวรัสฝั้นแปรที่พบมากที่สุดของการติดเชื้อรายใหม่ในอังกฤษเช่นกัน ซึ่งเนื่องจากมันสามารถแพร่กระจายได้ดีมากทำให้มันผลักไวรัสฝั้นแปรอัลฟา (alpha variant) (ที่เป็นไวรัสฝั้นแปรที่แพร่ระบาดมากในอังกฤษก่อนหน้านี้) ออกไปได้

รายงานภายในของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคที่ *The Washington Post* (หมายเหตุ 2) อ้างถึงเอาไว้ว่าไวรัสฝั้นแปรเดลต้าแพร่เชื้อได้ดีเท่ากับไวรัสโรคอีสุกอีใส รายงานดังกล่าวเป็นการนำเสนอสำหรับภายในขององค์กรซึ่งเอ่ยถึงผลของการวิจัยหลายโครงการรวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับการติดเชื้อที่ปะทุเพิ่มขึ้นมากในเมืองโปรวินซ์ทาวน์ในรัฐแมสซาชูเซตส์ (Provincetown, Massachusetts) ที่เกิดขึ้นหลังจากการเฉลิมฉลองวันชาติของสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมามีคนติดเชื้อทั้งหมด 882 คนซึ่ง 3 ใน 4 ของผู้ที่ติดเชื้อในช่วงนั้นได้ฉีดวัคซีนโควิด-19 ไปแล้ว (วัคซีนที่ได้รับฉีดรวมถึงวัคซีนจากไฟเซอร์ โมเดอร์นา และจอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน)

⁵ จาก In this summer of covid freedom, disease experts warn 'The world needs a reality check' โดย Joel Achenbach เมื่อ 17 กรกฎาคม 2564 ใน https://www.washingtonpost.com/health/in-this-summer-of-covid-freedom-disease-experts-warn-the-world-needs-a-reality-check/2021/07/17/895be6e8-e58c-11eb-b722-89ea0dde7771_story.html

และจากการตรวจผู้ติดเชื้อแสดงว่าผู้ที่ติดเชื้อจากไวรัสผันแปรเดลต้ามีปริมาณไวรัสในจมูกและคอ ในปริมาณที่มหาศาลไม่ว่าจะได้รับการฉีดวัคซีนแล้วหรือไม่ก็ตาม⁶

กราฟจาก *The New York Times* เปรียบเทียบความรุนแรงของโรคติดต่อต่างๆ และความสามารถในการแพร่ระบาดของแต่ละโรค แกนแนวตั้งแสดงอัตราการตายจากไม่รุนแรง (ด้านล่าง) ไปสู่รุนแรงมาก ซึ่งในกราฟ ใช้หวัดนก (Bird Flu) มีอัตราการตายสูงกว่าโรคอื่นๆ ในกราฟ โรคที่มีอัตราการตายรองลงมาเป็นโรคอีโบล่า (Ebola) เมอร์ส (MERS) และไข้ทรพิษหรือโรคฝีดาษ (Smallpox) แกนแนวนอนแสดงถึงความสามารถของโรคติดต่อที่เริ่มจากผู้ป่วยหนึ่งคนจะทำให้คนอื่นติดเชื้อได้อีกกี่คน โดยเริ่มจากซ้ายมือ (ศูนย์) เพิ่มเป็น 5 เป็น 10 และ 15 คนต่อไปเรื่อยๆ ทางขวา โรคที่อยู่ไปทางขวามากเป็นโรคที่แพร่เชื้อได้ง่ายขึ้น สำหรับไวรัสผันแปรเดลต้าที่แสดง ในกรอบสีแดงอ่อนแพร่กระจายได้ดีกว่าอีโบล่าและไข้ทรพิษ และติดง่ายเท่ากับโรคอีสุกอีใส (chickenpox) ส่วนไวรัสโคโรนาต้นแบบดั้งเดิมแสดงเป็นกล่องสีเทาด้วยซ้ายมือของไวรัสผันแปรเดลต้า และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่าไวรัสผันแปรเดลต้าแพร่กระจายและทำให้คนติดเชื้อได้ง่ายกว่าไวรัสต้นแบบดั้งเดิม และไวรัสผันแปรเดลต้าทำให้คนป่วยเป็นโควิด-19 รุนแรงมากกว่าไวรัสต้นแบบดั้งเดิม

รายงานภายในยังอ้างถึงการศึกษาอีกการศึกษาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อที่ปะทุเพิ่มขึ้นในเขตบาร์นสเบิลของรัฐแมสซาชูเซตส์ (Barnstable County, Massachusetts) ที่แสดงว่าผู้ที่ติดเชื้อและได้รับฉีดวัคซีนแล้วกับผู้ที่ติดเชื้อแต่ยังไม่ได้รับฉีดวัคซีนหลัง (shed) ไวรัส [หรือแพร่กระจายไวรัส] ออกมาในปริมาณที่เท่ากัน ซึ่งศาสตราจารย์ นพ. วอลเทอร์ เอ โอเรนสไตน์ (Prof. Walter A. Orenstein) รองผู้อำนวยการศูนย์วัคซีนเอมอรี (Emory Vaccine Center) กล่าวกับผู้สื่อข่าว *The Washington Post* ในหมายเหตุ 2 ว่าข้อมูลเรื่องนี้สำคัญมากเพราะมันทำให้หลายอย่างเปลี่ยนไป

ต่อความเห็นที่วางสงครามกับโควิด-19 ที่เปลี่ยนไปแล้วนั้นผู้เชี่ยวชาญด้านโรคระบาดจำนวนหนึ่งมีความเห็นว่าการความสามารถของไวรัสผันแปรเดลต้าที่แพร่กระจายได้ง่ายมากนั้นทำให้ความหวังต่อภูมิคุ้มกันหมู่เป็นเรื่องที่ยากมากขึ้น เมื่อทบทวนการนำเสนอของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแล้วศาสตราจารย์ นพ. เจฟฟรีย์ เซอร์แมน (Prof. Jeffrey Shaman) นักระบาดวิทยาจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia University) คิดว่าอาจเป็นไปได้ว่าคนที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วอาจจะมีส่วนเป็นอย่างมากต่อการแพร่ระบาดของไวรัสผันแปรเดลต้าซึ่งการนำเสนอภายในระบุว่า ในแต่ละอาทิตย์มีคนที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วและติดเชื้อที่ออกอาการประมาณ 3,500 รายจากชาวอเมริกัน 162 ล้านคนที่ได้รับฉีดวัคซีนไปแล้ว ดังนั้น ในแง่หนึ่งมันทำให้การฉีดวัคซีนกลายเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันตัวบุคคล เป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันคนที่ได้รับฉีดวัคซีนไม่ให้ป่วยรุนแรงที่ทำให้ภูมิคุ้มกันหมู่กลายเป็นเรื่องที่ไม่มีความเกี่ยวข้องไปเสียเนื่องจากการติดเชื้อซ้ำและการติดเชื้อหลังจากที่ได้รับฉีดวัคซีนไปแล้วมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ (หมายเหตุ 2)

การนำเสนอภายในกล่าวว่าคนที่มียุ่่มากไม่ว่าจะเป็นคนที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วหรือยังไม่ได้รับฉีดวัคซีนก็ตามมีความเสี่ยงต่อการป่วยหนักและเสียชีวิตมากกว่าคนที่มียุ่่น้อย

ถึงแม้ว่าผลของการศึกษาเกี่ยวกับการติดเชื้อที่ปะทุเพิ่มขึ้นในเมือง โปรวินซ์ทาวน์และในเขตบาร์นสเบิล ในรัฐแมสซาชูเซตส์ยังไม่มีการเผยแพร่ แต่ผลของการศึกษาดังกล่าวทำให้นักวิทยาศาสตร์ของศูนย์ฯ ต้องเปลี่ยนแปลงแนวทาง

⁶ จาก C.D.C. Internal Report Calls Delta Variant as Contagious as Chickenpox โดย Apoorva Mandavilli เมื่อ 30 กรกฎาคม 2564 ใน <https://www.nytimes.com/2021/07/30/health/covid-cdc-delta-masks.html> 6 สิงหาคม 2564

ปฏิบัติสำหรับผู้ที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วที่ต่างไปจากเดิมเป็นอย่างมาก และตัดสินใจเผยแพร่แนวทางปฏิบัติใหม่นี้ก่อนที่จะเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้แก่สาธารณชน

แนวทางปฏิบัติที่ถูกปรับปรุงใหม่นั้นผูกกับข้อมูลของการศึกษาทั้งสองเป็นอย่างมากและแนะนำให้คนที่ยังไม่ได้รับฉีดวัคซีนและคนที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วให้สวมหน้ากากอนามัยเสมอเมื่ออยู่ในอาคาร/สถานที่ปิดและในที่สาธารณะในเขตที่มีการระบาดมากพอสมควรและเขตที่มีการระบาดสูงมากหรือเมื่อมีคนที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและการป่วยโควิด-19 ที่รุนแรงอยู่ในบริเวณเดียวกัน และผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (ศ. วาเลนสกี) ได้ชี้แจงเรื่องนี้ให้แก่รัฐสภาสหรัฐอเมริกาทราบเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม ที่ผ่านมาก่อนหน้าการเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ปรับปรุงใหม่ให้แก่สาธารณชนทราบ โดยอ้างอิงข้อมูลของการศึกษาดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคกำหนดนิยามของการระบาดมากพอสมควร (substantial transmission) ว่าหมายถึงเขตที่มีกรณีติดเชื้อ 50 ถึง 100 รายต่อประชากรที่อาศัยในเขตนั้น 100,000 คนในช่วง 7 วัน และการระบาดสูงมากคือเขตที่มีกรณีติดเชื้อมากกว่า 100 รายต่อประชากรที่อาศัยในเขตนั้น 100,000 คนในช่วง 7 วัน⁷

แนวทางปฏิบัติเช่นนี้ยอมทำให้การสื่อสารเกี่ยวกับวัคซีนมีปัญหา โดยเฉพาะกรณีคนที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วแต่ยังติดเชื้อได้อีกและยังสามารถแพร่เชื้อต่อไปได้ที่ยอมทำให้สาธารณชนเกิดความไม่แน่ใจว่าวัคซีนใช้ได้ผลและเพิ่มความต้องการเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนกระตุ้นซ้ำอีก นอกจากนี้แล้วแนวทางปฏิบัติดังกล่าวทำให้บุคลากรทางการแพทย์จำนวนหนึ่งมีความกังวลว่าวัคซีนที่มีใช้กันอยู่ยังคงมีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ด้วย

ข่าวใน *The Washington Post* (หมายเหตุ 2) เน้นว่าความท้าทายของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติใหม่นี้รวมถึงงานที่ยากลำบากมากประการหนึ่งของศูนย์ฯคือการพยายามต่อไปในการสื่อสารกับสาธารณชนถึงประสิทธิภาพของวัคซีนโควิด-19 ที่มีใช้อยู่ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถป้องกันการป่วยโควิด-19 ที่รุนแรงและการตายจากโควิด-19 ได้ดี และการติดเชื้อหลังจากที่ได้รับฉีดวัคซีนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้แต่อาจจะไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นได้ยากเหมือนกับที่เชื่อกันมาก่อน และผู้ที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วและติดเชื้อสามารถแพร่เชื้อให้คนอื่นได้ด้วย ซึ่งโดยรวมแล้วหมายถึงว่าศูนย์ฯต้องย้ายหลักชัยชนะ[ของสงครามกับโควิด-19] ออกไปอีกภายใต้การเฝ้ามองของสาธารณชน

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคตระหนักดีว่าความท้าทายในการสื่อสารที่สำคัญประการหนึ่งคือความไม่มั่นใจของสาธารณชนต่อวัคซีนเพราะรายงานภายในที่กล่าวถึงเริ่มด้วยการระบุว่าสาธารณชนเชื่อว่าวัคซีนไม่มีผลแล้ว

อย่างไรก็ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัยฉบับล่าสุดยังอ่อนกว่าที่รายงานภายในแนะนำที่ระบุให้คนสวมหน้ากากอนามัยในทุกสถานการณ์และพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติก่อนการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็น นักวิทยาศาสตร์ของศูนย์ฯคนหนึ่งที่ไม่ต้องการเปิดเผยชื่อกล่าวกับผู้สื่อข่าวของ *The Washington Post* ว่าการรอให้เปิดเผยข้อมูลก่อนนั้นอาจมีผลให้คนจำนวนหนึ่งต้องทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็นซึ่งสำหรับผู้ทำงานด้านสาธารณสุขแล้วเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้

แต่ ดร. แคทลีน ฮอลล์ เจมีสัน (Dr. Kathleen Hall Jamieson) ผู้อำนวยการศูนย์นโยบายสาธารณสุขแอนเนนเบิร์ก (Annenberg Public Policy Center) ของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัยก่อนที่จะเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นการละเมิดบรรทัดฐานทางวิทยาศาสตร์ (scientific norms) โดยเฉพาะในกรณีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เธอก้าวว่า “เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ควรพูดว่า ‘เชื่อเราเถอะเพราะเรารู้’ แต่เราบอกไม่ได้ว่าอย่างไร’ บรรทัดฐานทางวิทยาศาสตร์แนะนำว่าเมื่อเราออกคำแถลงที่ยึดหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เราจะต้องแสดงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น และข้อผิดพลาดประการที่สองของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคคือดูเหมือนว่าพวกเขาไม่พูดอย่างตรงไปตรงมาเมื่อเอ่ยถึงกรณีการติดเชื้อหลังจากที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วที่ต้องเข้าโรงพยาบาล”

กรณีนี้ไม่ใช่ครั้งแรกที่ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคออกแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัยที่นำไปสู่การโต้แย้งเช่นนี้ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคมที่ผ่านมา ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (ศ. วาเลนสกี) แถลงข่าวว่าผู้ที่ได้รับฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบแล้วสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งหรือภายในสถานที่ได้โดยไม่ต้องใส่หน้ากากอนามัยหรือเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล แต่การให้ข่าวเช่นนั้นขัดแย้งกับแนวทางปฏิบัติที่ศูนย์ออกเมื่อสองอาทิตย์ก่อนหน้านั้นที่แนะนำให้ผู้คนมีความระมัดระวังตัวเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อซึ่งรวมถึงการแนะนำต่อผู้ที่ได้รับฉีดวัคซีนแล้วให้คงสวมหน้ากากอนามัยอยู่เสมอเมื่ออยู่ในอาคารและควรสวมหน้ากากอนามัยเมื่ออยู่กลางแจ้ง ในกิจกรรม/สถานที่ที่มีคนแออัด ซึ่งการแนะนำเช่นนั้นทำให้ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคถูกกล่าวหาในขณะนั้นว่าระมัดระวังมากเกินไปและไม่ส่งเสริมประโยชน์ของการฉีดวัคซีนเท่าที่ควร

⁷ จาก CDC reverses indoor mask policy, saying fully vaccinated people and kids should wear them indoors โดย Berkeley Lovelace Jr. เมื่อ 28 กรกฎาคม 2564 ใน <https://www.cnn.com/2021/07/27/cdc-to-reverse-indoor-mask-policy-to-recommend-them-for-fully-vaccinated-people-in-covid-hot-spots.html>

เหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนความจริงเกี่ยวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับโควิด-19 ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอซึ่ง นพ. แอนโทนี ฟาวซี กล่าวว่าแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหน้ากากอนามัยนี้แสดงถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และแนวทางปฏิบัติเป็นสิ่งที่วิวัฒนาการไปเรื่อยๆไม่ต่างไปจากเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวกับการระบาดของโควิด-19

เอกสารภายในนี้ตอกย้ำสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญจำนวนหนึ่งพูดมานานแล้วคือถึงเวลาแล้วที่จะต้องเปลี่ยนวิธีคิดของผู้คนเกี่ยวกับโรคระบาดระดับโลกนี้

การรับรองของประธานาธิบดีไบเดนเกี่ยวกับฤดูร้อนของอิสรภาพจากโควิดและฤดูร้อนที่สุขสันต์ การระดมฉีดวัคซีนให้แก่ชาวอเมริกันได้เป็นจำนวนมาก การประกาศวันอิสรภาพของอังกฤษ และการที่หลายประเทศในยุโรปเริ่มผ่อนคลายมาตรการควบคุมโควิด-19 ย่อมทำให้ชาวอเมริกันจำนวนมากคิดว่าพวกเขากำลังจะหลุดพ้นจากโควิด-19 และออกจากป่าพงแล้ว แต่การพลิกกลับเกี่ยวกับการสวมหน้ากากอนามัยของคุณ์ควบคุมและป้องกันโรคย่อมทำให้คนจำนวนมากเกิดความสับสน และกระแสข่าวจากทั่วโลกที่แสดงว่าไวรัสผันแปรเดลต้าแพร่ระบาดได้ดีทำให้มันหลบหลีกการป้องกันของวัคซีนได้ในระดับหนึ่งและการติดเชื้อที่ปะทุเพิ่มขึ้นในหลายประเทศทั่วโลกทำให้คนสับสนและกังวลมากขึ้น ฤดูร้อนที่สุขสันต์จึงกลายเป็นฤดูร้อนที่สับสนและผิดหวังสำหรับชาวอเมริกันจำนวนมาก และความสับสนความกังวลคงไม่จำกัดแต่เฉพาะชาวอเมริกันเท่านั้น ความรู้สึกดังกล่าวคงจะแพร่กระจายต่อไปในประเทศต่างๆด้วย ดังตัวอย่างล่าสุดเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนเข็มที่สามเพื่อกระตุ้นภูมิคุ้มกันให้มากขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนมากคิดว่าการฉีดวัคซีนเข็มที่สามยังไม่จำเป็น แต่บริษัทวัคซีนเช่นไฟเซอร์และโมเดอร์นาเริ่มเตรียมการสำหรับการฉีดวัคซีนกระตุ้นเข็มที่สามไปแล้ว ส่วนประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศส และอิสราเอล ก็มีแผนที่จะฉีดวัคซีนเข็มที่สามให้แก่ประชาชนของตนแล้วเพื่อรับมือกับไวรัสผันแปรเดลต้า และไวรัสผันแปรอื่นๆที่อาจจะโผล่ออกมาอีกในอนาคต ทำให้องค์การอนามัยโลกเรียกร้องให้ประเทศร่ำรวยต่างๆประกาศระงับการฉีดวัคซีนเข็มที่สามไว้ชั่วคราวก่อนจนกว่าโลกจะมีวัคซีนโควิด-19 เพียงพอสำหรับฉีดให้แก่คนที่จำเป็นต้องได้รับฉีดวัคซีน (เช่น คนสูงอายุ และบุคลากรทางการแพทย์) แล้วก่อน⁸

สิ่งที่ค่อนข้างแน่นอนคือชาวโลกคงต้องทำใจและยอมรับว่าโควิด-19 จะอยู่กับเราไปอีกอย่างน้อยหนึ่งหรือสองปี และมาตรการป้องกันการติดเชื้อและแพร่ระบาดต่างๆยังต้องคงไว้อย่างมีวินัยไม่ว่าการรณรงค์ฉีดวัคซีนจะก้าวหน้าไปเพียงใดก็ตาม

⁸ จาก WHO calls for moratorium on administering Covid-19 booster shots โดย Helen Branswell เมื่อ 4 สิงหาคม 2564 ใน <https://www.statnews.com/2021/08/04/who-calls-for-a-temporary-moratorium-on-administering-booster-shots-of-covid-19-vaccines/>